

**Azərbaycan Respublikası
Dövlət Gömrük Komitəsi**

Azərbaycan Respublikası Xarici Ticarətinin Gömrük Statistikası

**Hesabat dövrü:
01.01.2022 – 31.03.2022**

(Məlumatlar hesabat dövründən sonrakı ayın 15-dək olan dövr ərzində hazırlanmışdır)

1) Xarici ticarətin gömrük statistikasının əsas göstəriciləri

Göstəricilər	Milyon ABŞ dolları ilə	Min ABŞ dolları ilə	İxrac və idxalın xüsusi çəkisi, faizlə
Xarici ticarət dövriyyəsi	10 908.07	10 908 070.47	100.00
o cümlədən:			
İxrac	7 980.93	7 980 926.82	73.17
İdxal	2 927.14	2 927 143.65	26.83
Xarici ticarət saldosu	5 053.79	5 053 783.17	-

2) Büdcə daxilolmaları haqqında məlumat

Gömrük ödənişləri	Məbləğ (min AZN)
Gömrük rüsumları üzrə	302 536.60
ƏDV üzrə	888 079.30
Aksizlər üzrə	29 190.20
Yol vergisi üzrə	12 135.00
Cəmi	1 231 941.10

3) Xarici ticarət iştirakçıları haqqında məlumat

Göstəricilər	Miqdarı (ədəd)
Xarici ölkələrin sayı	152
Xarici ticarət iştirakçılarının sayı <i>o cümlədən:</i>	19 260
- Fiziki şəxslər üzrə	13 511
- Hüquqi şəxslər üzrə <i>o cümlədən:</i>	5 749
- dövlət sektoru	162
- özəl sektor	5 587

4) Ticarət əməliyyatlarının həcmi – 10 908 070.47 min ABŞ dolları

o cümlədən:

4.1. İdxal əməliyyatları üzrə 2 927 143.65 min ABŞ dolları

İdxal olunan malların çeşidlərinin sayı – 6 075 ədəd

Göstəricilər	Məbləğ (min ABŞ dolları)	İdxalda xüsusi çəkisi (faiz)	Əlavələr
Sektorlar üzrə			
Dövlət sektoru	441 522.94	15.08	
Özəl sektor	2 194 827.30	74.98	
Fiziki şəxslər	290 793.41	9.94	
Ölkə qrupları üzrə			
MDB ölkələri	812 224.99	27.75	
Aİ ölkələri	457 437.45	15.63	Əlavə 5
Digər ölkələr	1 657 481.21	56.62	
İdxal əməliyyatlarının həcminin:			
- yüksək həddi	997 649.82 (fevral)	-	Əlavə 1
- aşağı həddi	952 472.02 (mart)	-	
- orta aylıq artım (+, -)	-12 274.89	-	
Humanitar yük, təmənnasız kömək və texniki yardım	16 378.24	0.56	

4.2. İxrac əməliyyatları üzrə - 7 980 926.82 * min ABŞ dolları

İxrac olunan malların çeşidlərinin sayı - 1 910 ədəd

Göstəricilər	Məbləğ <i>(min ABŞ dolları)</i>	İxracda xüsusi çəkisi <i>(faiz)</i>	Əlavələr
Sektorlar üzrə			
Dövlət sektoru	3 106 388.15	38.92	
Özəl sektor	4 853 582.33	60.81	
Fiziki şəxslər	20 956.34	0.27	
Ölkə qrupları üzrə			
MDB ölkələri	575 361.61	7.21	Əlavə 5
Aİ ölkələri	5 167 130.96	64.74	
Digər ölkələr	2 238 434.25	28.05	
İxrac əməliyyatlarının həcmi:			Əlavə 1
- yüksək həddi	3 086 664.08 (yanvar)	-	
- aşağı həddi	2 013 314.53 (mart)	-	
- orta aylıq artım (+, -)	-536 674.77	-	
Qeyri-neft sektoru (2709-2715 mal mövqeləri istisna olmaqla) üzrə ixracın həcmi	727 204.22	9.11	
Humanitar yük, təmənnasız kömək və texniki yardım	812.74	0.01	

* - hesabat dövründə gömrük orqanlarında rəsmiləşdirilməsi başa çatdırılmış ixrac olunan xam neft və təbii qazın dəyərinə dair məlumatlar nəzərə alınmışdır

4.3. Avtomobillərin idxalı haqqında məlumat

XİF MN uzrə malın kodu	Malın adı	Miqdarı (ədəd)	Statistik dəyəri (min ABŞ dolları)
	Cəmi idxal olunmuşdur <i>o cümlədən:</i>	17 102	189 354.80
8702	Sürücü daxil olmaqla 10 nəfər və ya daha çox adam daşımaq üçün nəzərdə tutulmuş mühərrikli nəqliyyat vasitələri	90	10 478.18
8703	Əsasən adam daşımaq üçün nəzərdə tutulmuş minik avtomobilləri və digər mühərrikli nəqliyyat vasitələri	15 934	148 734.32
	ondan:		
870340, 870350, 870360, 870370	daxili yanma mühərriklə yanaşı elektrik mühərriklə də hərəkətə gətirilən nəqliyyat vasitələri	3 140	26 950.07
870380	yalnız elektrik mühərriklə hərəkətə gətirilən nəqliyyat vasitələri	70	1 976.80
8704	Yük daşımaq üçün mühərrikli nəqliyyat vasitələri	1 012	22 462.44
8705	Xüsusi təyinatlı mühərrikli nəqliyyat vasitələri	66	7 679.86

5) Sövdələşmə xarakterləri üzrə malların keçirilməsi

Sövdələşmə xarakterinin kodu və adı	İxrac		İdxal	
	dəyəri (min ABŞ doll.)	ixraca nisbətən %-lə	dəyəri (min ABŞ doll.)	idxala nisbətən %-lə
01 – Milli valyuta ilə hesablaşma	15 631.97	0.20	3 029.33	0.10
Sərbəst dönərli valyuta (SDV) ilə hesablaşmalar. o cümlədən:	3 422 087.15	42.88	2 594 152.34	88.63
21 – SDV ilə hesablaşma (dövlət krediti və dövlət kreditinin ödənişindən başqa) üzrə malların keçirilməsi	3 422 087.15	42.88	2 593 998.13	88.62
23 – Dövlət krediti üzrə malların keçirilməsi	0.00	0.00	154.21	0.01
26 – Dövlət kreditinin ödənilməsi hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	0.00	0.00
Klirinq üzrə hesablaşmalar	0.00	0.00	11.50	0.00
31 – Klirinq valyutası hesablaşmaları ilə malların keçirilməsi (dövlət krediti və dövlət kreditinin ödənilməsindən başqa)	0.00	0.00	0.00	0.00
36 – Dövlət kreditinin ödənişi hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	11.50	0.00
Qapalı valyuta ilə hesablaşmalar. o cümlədən:	4 843.82	0.06	181 311.95	6.19
41 – Qapalı valyuta ilə hesablaşma (dövlət krediti və dövlət kreditinin ödənişindən başqa)	4 843.82	0.06	181 311.95	6.19
43 – Dövlət krediti üzrə malların keçirilməsi	0.00	0.00	0.00	0.00
Müəssisə və obyektlərin tikintisi haqqında saziş-öhdəlik hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	0.00	0.00
72 – MDB ölkələri öhdəliyi hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	0.00	0.00
78 – Kompensasiyalı öhdəliklər hesabına SDV ilə hesablaşmalar əsasında malların keçirilməsi	0.00	0.00	0.00	0.00
80 – Digərləri	4 538 363.88	56.86	148 638.53	5.08
Cəmi	7 980 926.82	100.00	2 927 143.65	100.00

6) Daşınan yüklər haqqında məlumat

İstiqamət və nəqliyyatın növü	Miqdarı (ton)	Əlavələr
- İxrac <i>o cümlədən:</i>	11 241 065.18	Əlavə 6
dəniz nəqliyyatı	15 651.81	
dəmir yolu nəqliyyatı	635 134.18	
avtomobil nəqliyyatı	421 903.98	
hava nəqliyyatı	19 782.91	
poçt göndərişi	2.86	
stasionar nəqliyyat vasitələri	10 148 355.76	
özü hərəkət edən vasitələr	233.68	
- İdxal <i>o cümlədən:</i>	1 710 592.87	
dəniz nəqliyyatı	147 666.08	
dəmir yolu nəqliyyatı	791 621.57	
avtomobil nəqliyyatı	711 617.20	
hava nəqliyyatı	2 194.68	
poçt göndərişi	75.18	
stasionar nəqliyyat vasitələri	49 787.06	
özü hərəkət edən vasitələr	7 631.10	
Cəmi	12 951 658.05	

7) Gömrük hüquqpozmalarına qarşı mübarizə haqqında məlumat

7.1. Aşkar edilmiş cinayət xarakterli faktlar – 53

o cümlədən:

Qaçqınçılıq faktı	25
Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və ya onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsi ilə əlaqədar faktlar	20
narkotik vasitələrin miqdarı (qram)	441 138.513
psixotrop maddələrin miqdarı (qram)	1 605.544
prekursorların miqdarı (qram)	25
Gömrük ödənişlərinin ödənilməsindən yayınma	4
Aksiz markası ilə markalanmalı olan malları belə marka olmadan idxal etmə	2
Digər cinayət xarakterli faktlar	25
Bu əməlləri törədən şəxslərin sayı	58

8.2. Aşkar edilmiş inzibati xəta faktları – 5 976

o cümlədən:

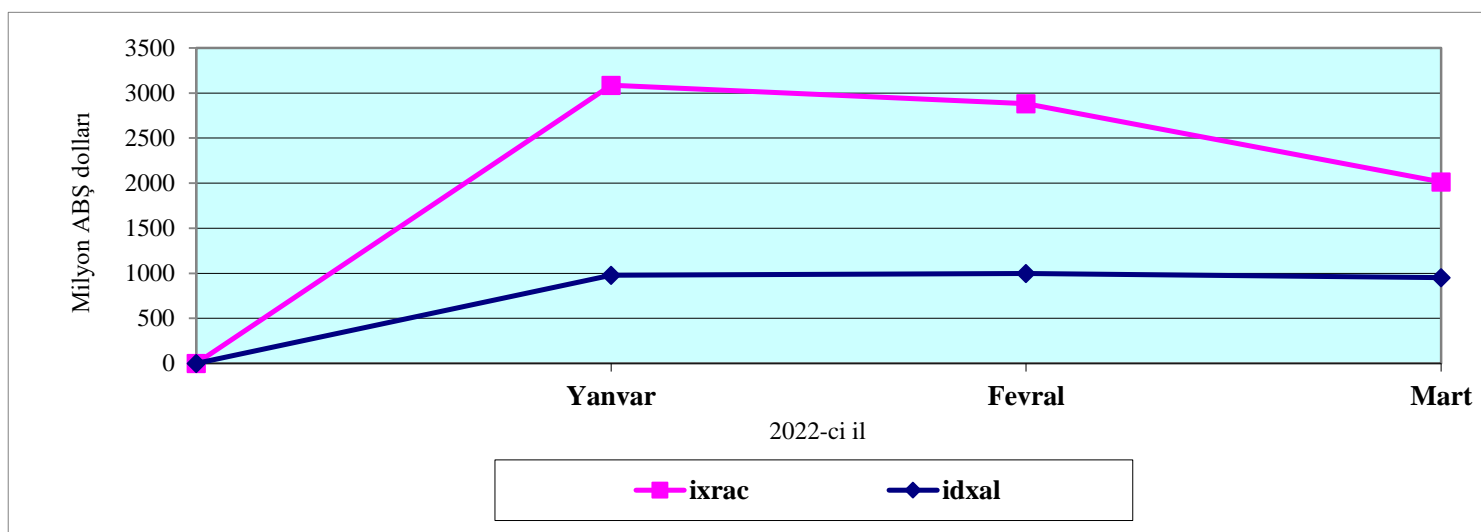
Kənar keçirmə	0
Gizli keçirmə	47
Bəyan etməmə	74
Malların, nəqliyyat vasitələrinin və onlara aid sənədlərin çatdırılmaması	5 148
Geri aparmama (gətirməmə)	35
Gömrük ödənişlərindən yayınma	55
Aksiz markasız idxal	0
Digər xətalər	630

Əlavə 1

İxrac və idxal əməliyyatlarının dinamikası

(min ABŞ dolları)

	Yanvar	Fevral	Mart	Aprel	May	İyun	İyul	Avqust	Sentyabr	Oktyabr	Noyabr	Dekabr	Cəmi
İxrac	3 086 664.08	2 880 948.21	2 013 314.53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7 980 926.82
İdxal	977 021.80	997 649.82	952 472.02	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 927 143.65
Saldo	2 109 642.27	1 883 298.39	1 060 842.51	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5 053 783.17
Dövriyyə	4 063 685.88	3 878 598.03	2 965 786.55	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10 908 070.47
İxracın aylıq artımı	-	-205 715.87	-867 633.68	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
İdxalın aylıq artımı	-	20 628.02	-45 177.80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Mal qrupları üzrə ixrac və idxal

Mal qrupunun kodu	Mal qrupunun adı	İxrac		İdxal	
		Min ABŞ dolları ilə	Ümumi ixrac nisbətən %-lə	Min ABŞ dolları ilə	Ümumi idxala nisbətən %-lə
A	B	1	2	3	4
	Cəmi	7 980 926.82	100.00	2 927 143.65	100.00
01	Diri heyvanlar	122.90	0.00	11 110.56	0.38
02	Ət və qida üçün yararlı ət əlavələri	214.00	0.00	15 674.52	0.54
03	Balıqlar və xərçəngkimilər, mollyusklar və digər su onurğasızları	151.12	0.00	6 491.77	0.22
04	Süd məhsulları; quş yumurtası; təbii bal, başqa yerdə adı çəkilməyən və təsnif olunmayan heyvan mənşəli ərzaq məhsulları	1 165.50	0.01	43 129.51	1.47
05	Başqa yerdə adı çəkilməyən və ya təsnif olunmayan heyvan mənşəli məhsullar	921.76	0.01	338.53	0.01
06	Canlı ağaclar və digər bitkilər; bitkilərin kökləri, soğanaqları və digər analogi hissələri; kəsilmiş çiçəklər və dekorativ bitkilər	197.54	0.00	10 376.23	0.35
07	Tərəvəz və bəzi yeməli meyvə-köklülər və kök yumruları	43 571.47	0.55	30 135.07	1.03
08	Yeməli meyvələr və qoz-fındıq; sitrus meyvələrinin qabıqları və ya qovun qabıqcıqları	81 356.58	1.02	47 020.23	1.61
09	Qəhvə, çay, mate və ya paraqvay çayı və ədviyyatlar	2 179.91	0.03	17 473.36	0.60
10	Dənli bitkilər	3 632.05	0.05	85 810.99	2.93
11	Unüyütmə-yarma sənayesi məhsulları; səməni; nişastalar; inulin; buğda kleykovinası	171.17	0.00	6 353.12	0.22
12	Yağlı toxum və bar; digər toxumlar, bar və taxıl; dərman bitkiləri və texniki məqsədlər üçün bitkilər; saman və yem	2 254.68	0.03	19 612.77	0.67
13	Təmizlənməmiş təbii şellak; kitrələr, qatranlar və digər bitki şirələri və ekstraktları	0.00	0.00	293.15	0.01
14	Toxuma (hörgü) məmulatlarının hazırlanması üçün bitki mənşəli materiallar; başqa yerdə adı çəkilməyən və ya təsnif olunmayan digər bitki mənşəli məhsullar	47.47	0.00	46.06	0.00
15	Heyvan və ya bitki mənşəli piylər və yağlar və onların parçalanması nəticəsində alınan məhsullar; hazır yeyinti piyləri; heyvan və ya bitki mənşəli mumlar	8 993.10	0.11	63 101.20	2.16
16	Ətdən, balıqdan və ya xərçəngkimilərdən, mollyusklardan və ya digər su onurğasızlarından alınan hazır məhsullar	110.57	0.00	11 203.30	0.38
17	Şəkər və şəkərdən hazırlanan qənnadı məmulatları	7 858.65	0.10	40 011.77	1.37

A	B	1	2	3	4
18	Kakao və ondan hazırlanan məhsullar	1 750.13	0.02	21 213.80	0.72
19	Taxıldan, undan, nişastadan və ya süddən alınan hazır məhsullar; un qənnadı məmulatları	1 207.16	0.02	30 712.17	1.05
20	Tərəvəzlərin, meyvələrin, qoz-fındığın və ya bitkilərin digər hissələrinin emal məhsulları	4 156.60	0.05	13 038.11	0.45
21	Müxtəlif ərzaq məhsulları	774.04	0.01	30 398.39	1.04
22	Alkoqollu və alkoqolsuz içkilər və sirkə	1 938.62	0.02	13 213.50	0.45
23	Yeyinti sənayesinin qalıqları və tullantıları; heyvanlar üçün hazır yemlər	4 602.02	0.06	18 814.69	0.64
24	Tütün və tütünün sənaye əvəzediciləri	5 707.19	0.07	14 821.44	0.51
25	Duz; kükürd; torpaq və daş; suvaq materialları, əhəng və sement	9 656.36	0.12	6 157.13	0.21
26	Filizlər, şlaklar və kül	5 523.13	0.07	251.00	0.01
27	Mineral yanacaq, neft və onların qovulma məhsulları; bitum tərkibli maddələr; mineral mumlar	7 307 302.41	91.56	148 428.92	5.07
28	Qeyri-üzvi kimya məhsulları; qiymətli metalların, nadir torpaq metallarının, radioaktiv elementlərin və ya izotopların qeyri-üzvi və ya üzvi birləşmələri	1 664.04	0.02	30 663.09	1.05
29	Üzvi kimyəvi birləşmələr	38 606.88	0.48	10 704.48	0.37
30	Əczaçılıq məhsulları	366.38	0.00	163 369.57	5.58
31	Gübrələr	53 404.70	0.67	11 274.30	0.39
32	Aşıləyıcı və boyayıcı ekstraktlar, tanninlər və onların törəmələri; boyaqlar, piqmentlər və digər boyayıcı maddələr; boyalar və laklar; zamazkalar və digər mastikalar; tipografıya boyaqları, mürəkkəblər, tuş	1 083.55	0.01	14 590.81	0.50
33	Efir yağları və rezinoidlər; ətriyyat, kosmetik və tualet vasitələri	667.56	0.01	38 192.46	1.30
34	Sabun, səthi-aktiv üzvi maddələr, yuyucu vasitələr, sürtkü materialları, süni və hazır mumlar, təmizləmə və cilalama üçün tərkiblər, şamlar və analogi məmulatlar, yapma üçün pasta, plastilin, «diş müalicəsi mumu»	343.23	0.00	25 628.86	0.88
35	Zülal tərkibli maddələr; modifikasiya olunmuş nişastalar; yapışqanlar; fermentlər	18.26	0.00	3 374.40	0.12
36	Partlayıcı maddələr; pirotexnika məmulatları; kibritlər; pirofor ərintilər; bəzi yanar maddələr	6.01	0.00	3 364.55	0.11
37	Foto və kino malları	0.01	0.00	1 376.11	0.05
38	Digər kimyəvi məhsullar	1 089.25	0.01	47 761.37	1.63
39	Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar	114 867.48	1.44	102 303.91	3.50
40	Kauçuk, rezin və onlardan hazırlanan məmulatlar	123.99	0.00	33 813.48	1.16
41	Emal olunmamış gön (təbii xəzdən başqa) və aşılənmiş dəri	3 507.89	0.04	191.05	0.01
42	Dəri məmulatları; sərraclıq-yəhər məmulatları və qoşqu ləvazimatları; yol ləvazimatları, qadın çantaları və analogi mallar; heyvanların bağırsaqlarından hazırlanan məmulatlar (barama fibroinindən olan liflər istisna olmaqla)	27.53	0.00	5 005.60	0.17
43	Təbii və süni xəz; ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	52.33	0.00
44	Oduncaq və ondan hazırlanan məmulatlar; ağac kömürü	434.88	0.01	64 793.52	2.21
45	Mantar və ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	110.56	0.00

A	B	1	2	3	4
46	Küləşdən, alfadan və digər materiallardan hörmə üçün hazırlanan məmulatlar; səbət məmulatları və hörülmüş məmulatlar	0.07	0.00	94.98	0.00
47	Oduncaqdan və ya digər lifli sellüloz materiallardan hazırlanan kütlə; regenerasiya edilən kağız və karton (makulatura və tullantılar)	13.04	0.00	18.38	0.00
48	Kağız və karton; kağız kütlədən, kağızdan və ya kartondan hazırlanan məmulatlar	266.19	0.00	50 557.46	1.73
49	Çap kitablar, qəzetlər, reproduksiyalar və poliqrafiya sənayesinin digər məmulatları; əlyazmalar, makinada yazılan mətnlər və planlar	71.51	0.00	10 175.41	0.35
50	İpək	676.60	0.01	2.47	0.00
51	Yun, zərif və ya qaba heyvan tükü; at tükündən iplik və parça	0.00	0.00	98.22	0.00
52	Pambıq	86 512.75	1.08	1 114.93	0.04
53	Digər bitki mənşəli toxuculuq lifləri; kağız iplik və kağız iplikdən parçalar	0.00	0.00	504.93	0.02
54	Kimyəvi saplar, kimyəvi toxuculuq materiallarından olan yastı və analoji saplar	62.07	0.00	10 473.23	0.36
55	Kimyəvi liflər	12.54	0.00	3 914.35	0.13
56	Pambıq (vata), keçə və ya fetr və toxunmamış materiallar; xüsusi iplik; ciyə (viş), kəndir, kanat və trosar və onlardan məmulatlar	4.40	0.00	8 721.81	0.30
57	Xalçalar və digər toxunma döşəmə örtükləri	38.12	0.00	3 386.34	0.12
58	Xüsusi parçalar; taftinqli (baftalı) toxuculuq materialları; krujevalar; qobelenlər; bəzək materialları; tikmələr	11.12	0.00	2 026.10	0.07
59	Həpəndürülmüş, üzüklü, təkrarlanmış toxuculuq materialları; texniki təyinatlı toxuculuq məmulatları	3.53	0.00	2 601.64	0.09
60	Maşınla və əllə toxunma trikotaj parçalar	0.00	0.00	7 792.90	0.27
61	Maşınla və ya əllə toxunmuş trikotaj geyim əşyaları və geyim ləvazimatları	277.01	0.00	33 507.32	1.14
62	Paltar və geyim ləvazimatları, maşınla və ya əllə toxunmuş trikotajdan başqa	287.74	0.00	24 707.71	0.84
63	Digər hazır toxuculuq məmulatları; dəstlər; işlənmiş geyimlər və toxuculuq məmulatları; cır-cındır	5 086.11	0.06	8 848.64	0.30
64	Ayaqqabılar, getrlər və analoji məmulatlar; onların hissələri	210.52	0.00	21 602.61	0.74
65	Baş geyimləri və onların hissələri	25.30	0.00	1 296.50	0.04
66	Çətirlər, gündən qoruyucu çətirlər, çəliklər, çəlik-oturacaqlar, qırmanc, minik atları üçün qamçılar və onların hissələri	0.04	0.00	65.78	0.00
67	Emal edilmiş lələk və pərçü və onlardan hazırlanmış məmulatlar; süni çiçəklər; insan saçından məmulatlar	0.26	0.00	616.56	0.02
68	Daş, gips, sement, asbest, slyuda və analoji materialdan məmulatlar	832.74	0.01	14 360.26	0.49
69	Keramika məmulatları	49.23	0.00	24 866.40	0.85
70	Şüşə və ondan hazırlanan məmulatlar	3 464.66	0.04	17 563.84	0.60
71	Təbii və ya yetişdirilmiş mirvari, qiymətli və ya azqiymətli daşlar, qiymətli metallar, üzərinə qiymətli metal çəkilmiş metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar; bijuteriya; sikkələr	31 619.42	0.40	5 960.56	0.20
72	Qara metallar	26 849.02	0.34	106 136.34	3.63

A	B	1	2	3	4
73	Qara metallardan məmulatlar	6 226.10	0.08	112 738.96	3.85
74	Mis və ondan hazırlanan məmulatlar	10 986.37	0.14	4 643.95	0.16
75	Nikel və ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	605.43	0.02
76	Alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar	69 502.97	0.87	36 849.88	1.26
78	Qurğuşun və ondan hazırlanan məmulatlar	4 333.58	0.05	70.57	0.00
79	Sink və ondan hazırlanan məmulatlar	272.93	0.00	550.68	0.02
80	Qalay və ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	1.33	0.00
81	Digər qiymətsiz metallar; metal keramikası; onlardan hazırlanan məmulatlar	0.46	0.00	511.20	0.02
82	Qiymətsiz metallardan alətlər, qurğular, bıçaq məmulatları, qaşıqlar və çəngəllər; onların qiymətsiz metallardan olan hissələri	308.38	0.00	10 726.91	0.37
83	Qiymətsiz metallardan hazırlanan digər məmulatlar	262.03	0.00	14 437.56	0.49
84	Nüvə reaktorları, qazanlar, avadanlıq və mexaniki qurğular; onların hissələri	11 321.22	0.14	357 929.92	12.23
85	Elektrik maşınları və avadanlıqları, onların hissələri; səsyazma və səsləndirmə aparaturası, televiziya təsvirlərinin və səslərinin yazılması və canlandırılması üçün aparatura, onların hissələri və ləvazimatları	3 150.57	0.04	242 358.06	8.28
86	Dəmiryol lokomotivləri və ya mühərrikli tramvay vaqonları, dəmiryol nəqliyyat vasitələri və onların hissələri; dəmiryol və ya tramvay xətləri üçün yol avadanlıqları və qurğuları, onların hissələri; mexaniki siqnal avadanlıqları	511.57	0.01	107 088.23	3.66
87	Yerüstü nəqliyyat vasitələri, dəmiryolu və tramvay nəqliyyat vasitələrindən başqa, və onların hissələri və ləvazimatları	1 472.57	0.02	246 139.15	8.41
89	Gəmilər, qayıqlar və üzən konstruksiyalar	112.91	0.00	38 257.60	1.31
90	Optik, fotoqrafik, kinematoqrafiya, ölçü, nəzarət, ən dəqiq, tibbi və ya cərrahiyyə alətləri və aparatları; onların hissələri və ləvazimatları	1 550.44	0.02	56 105.62	1.92
91	Bütün növ saatlar və onların hissələri	1.92	0.00	5 458.65	0.19
92	Musiqi alətləri; onların hissələri və ləvazimatları	1.14	0.00	522.69	0.02
94	Mebel; yataq ləvazimatları, döşəklər, döşək əsasları, divan yastıqları və analoji doldurulma mebel ləvazimatları; lampalar və işıqlandırıcı avadanlıqlar; işıq tablo və lövhələri, analoji məmulatlar; yığma tikinti konstruksiyaları	1 433.48	0.02	39 054.21	1.33
95	Oyuncaqlar, oyunlar və idman inventarı; onların hissələri və ləvazimatları	16.09	0.00	7 896.07	0.27
96	Müxtəlif hazır məmulatlar	43.59	0.00	16 719.98	0.57
97	İncəsənət əsərləri, kolleksiya əşyaları və antikvariat	116.46	0.00	40.40	0.00

Əlavə 3

İxracda əsas mallar

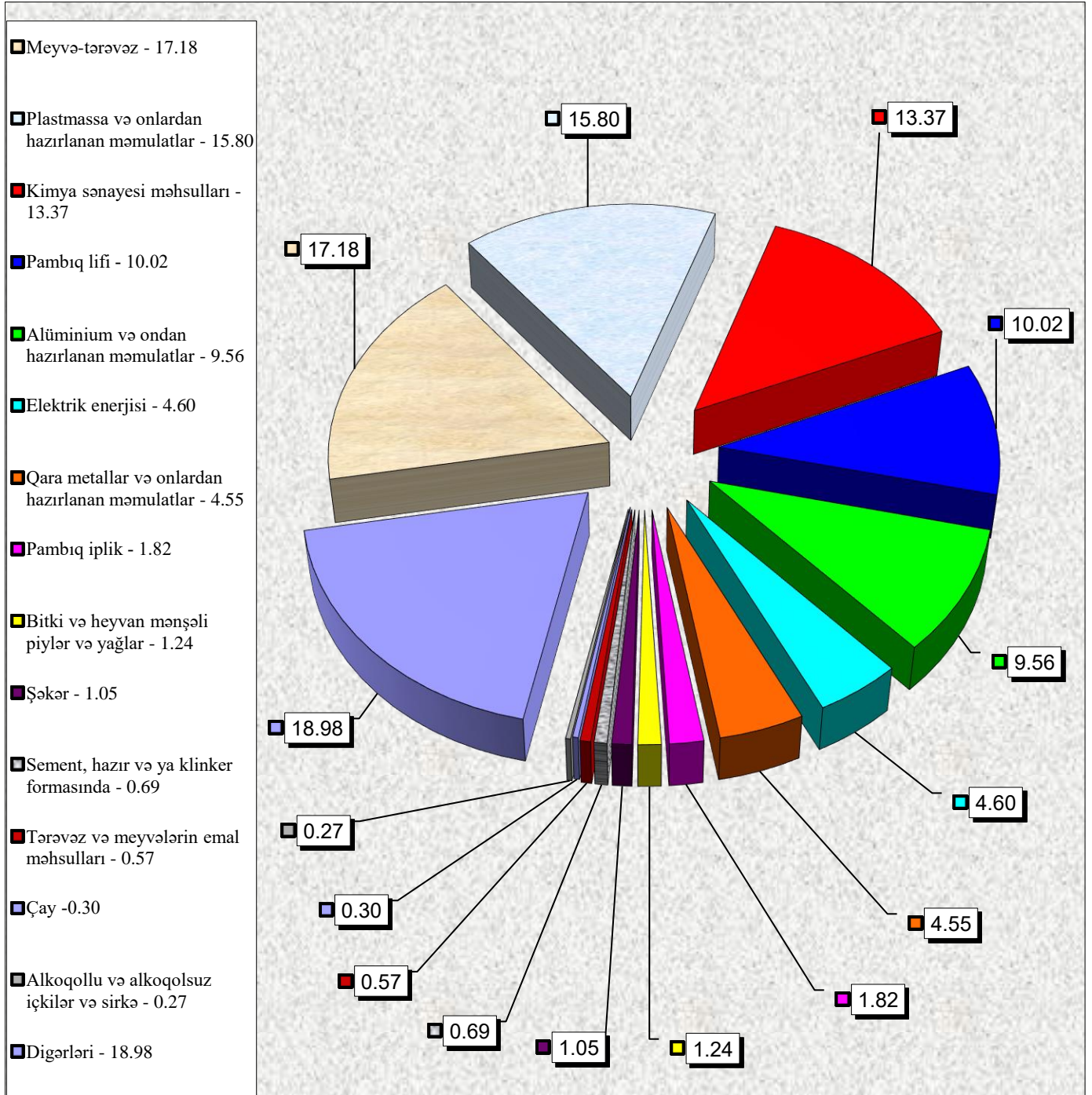
(min ABŞ dolları)

№	XİF MN üzrə malın kodu	Malın adı	2022-ci ilin ilk 3 ayı		2022-ci ilin ilk 3 ayının ixracına nisbətən, %-lə	2022-ci ilin ilk 3 ayının qeyri-neft sektoru üzrə ixracına nisbətən, %-lə
			Miqdar	Statistik dəyər		
		İxrac - cəmi	-	7 980 926.82	100.00	-
I.	2709-2715	Neft-qaz sektoruna daxil olan mallar üzrə	-	7 253 722.60	90.89	-
	270900	Bitumlu süxurlardan alınmış xam neft və xam neft məhsulları, ton	5 887 523.51	3 680 031.85	46.11	-
	2710	Xam məhsullardan başqa, bitumlu süxurlardan alınmış neft və neft məhsulları; tərkibində neft və ya neft məhsullarının miqdarı 70 kütlə % və ya daha çox olan məhsullar, ton	158 729.84	91 079.73	1.14	-
	271121	Təbii qaz, qaz halında, min kub metr	5 686 818.66	3 463 858.64	43.40	-
	27131	Neft koksu, ton	43 717.28	8 281.37	0.10	-
	271320	Neft bitumu, ton	33 738.69	7 896.76	0.10	-
		Digərləri	-	2 574.25	0.04	-
II.		Neft-qaz sektoruna daxil olmayan mallar üzrə	-	727 204.22	9.11	100.00
	07-08	Meyvə-tərəvəz, ton	97 033.38	124 928.05	1.57	17.18
		ondan:				
	0701	Kartof, ton	1 250.21	611.24	0.01	0.08
	0702	Tomat, ton	31 763.15	38 822.28	0.49	5.34
	0802 2	Məşə fındığı, ton	7 037.52	40 329.70	0.51	5.55
	0808 10	Alma, ton	11 102.48	7 291.15	0.09	1.00
	0810 70	Xurma, ton	38 884.22	29 533.91	0.37	4.06
	0810907501	Nar, ton	1 415.56	2 198.22	0.03	0.30

№	XİF MN üzrə malın kodu	Malın adı	2022-ci ilin ilk 3 ayı		2022-ci ilin ilk 3 ayının ixracına nisbətən, %-lə	2022-ci ilin ilk 3 ayının qeyri-neft sektoru üzrə ixracına nisbətən, %-lə
			Miqdar	Statistik dəyər		
0902		Çay, ton	354.23	2 166.99	0.03	0.30
15		Bitki və heyvan mənşəli piylər və yağlar, ton	5 102.25	8 993.10	0.11	1.24
1701		Şəkər, ton	11 844.65	7 641.58	0.10	1.05
20		Tərəvəz və meyvələrin emal məhsulları, ton	3 617.20	4 156.60	0.05	0.57
22		Alkoqollu və alkoqolsuz içkilər və sirkə, min ABŞ dolları	-	1 938.62	0.02	0.27
2523		Sement, hazır və ya klinker formasında, ton	127 790.90	5 014.94	0.06	0.69
2716		Elektrik enerjisi, min kVt/saat	584 227.10	33 421.93	0.42	4.60
28-38		Kimya sənayesi məhsulları, ton	211 560.60	97 249.86	1.22	13.37
		ondan:				
2905 11		metanol (metil spirti), ton	115 841.00	37 069.12	0.46	5.10
3102		azot gübrəsi, ton	79 857.31	53 199.50	0.67	7.32
39		Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	112 468.40	114 867.48	1.44	15.80
		ondan:				
3901		polietilen, ilkin formalarda, ton	34 202.75	47 235.68	0.59	6.50
390210		polipropilen, ilkin formalarda, ton	20 959.50	31 112.08	0.39	4.28
390230		propilenin sopolimerləri, ilkin formalarda, ton	6 233.75	10 053.59	0.13	1.38
5201-5203		Pambıq lifi, ton	32 815.80	72 852.20	0.91	10.02
5204-5207		Pambıq iplik, ton	3 147.10	13 269.88	0.17	1.82
72-73		Qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	37 238.65	33 075.12	0.41	4.55
76		Alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar, ton	19 532.92	69 502.97	0.87	9.56
		Digərləri	-	138 124.91	1.73	18.98

Əlavə 3-də göstərilmiş qeyri-neft məhsullarının ixracında əsas malların faizlə xüsusi çəkisi

Əlavə 3.1

Xam neftin ixrac olunduğu ölkələr *

(min ABŞ dolları)

XİF MN üzrə malın kodu	Malın adı	Ölkələr	Miqdar (ton)	Statistik dəyər
2709 00	Bitumlu süxurlardan alınmış xam neft və xam neft məhsulları	Cəmi	5 887 523.51	3 680 031.85
		İtaliya	2 380 799.59	1 489 537.56
		Portuqaliya	560 465.29	390 606.14
		İsrail	521 032.15	328 080.26
		Ukrayna	506 349.30	304 515.94
		Tailand	368 473.28	231 496.55
		Böyük Britaniya	216 909.17	125 597.10
		Tunis	186 365.64	120 122.11
		Almaniya	171 586.43	106 581.97
		Rumıniya	170 203.55	103 202.37
		İspaniya	168 556.98	95 938.08
		Hindistan	136 966.25	90 152.11
		Çexiya	163 459.94	89 192.64
		Belarus	84 893.31	57 590.07
		Avstriya	82 901.03	55 781.16
		İrlandiya	88 077.58	50 060.05
		Türkiyə	80 172.13	41 395.85
		Rusiya	311.90	181.88

* - hesabat dövründə gömrük orqanlarında rəsmiləşdirilməsi başa çatdırılmış ixrac olunan xam neftin dəyərinə dair məlumatlar nəzərə alınmışdır

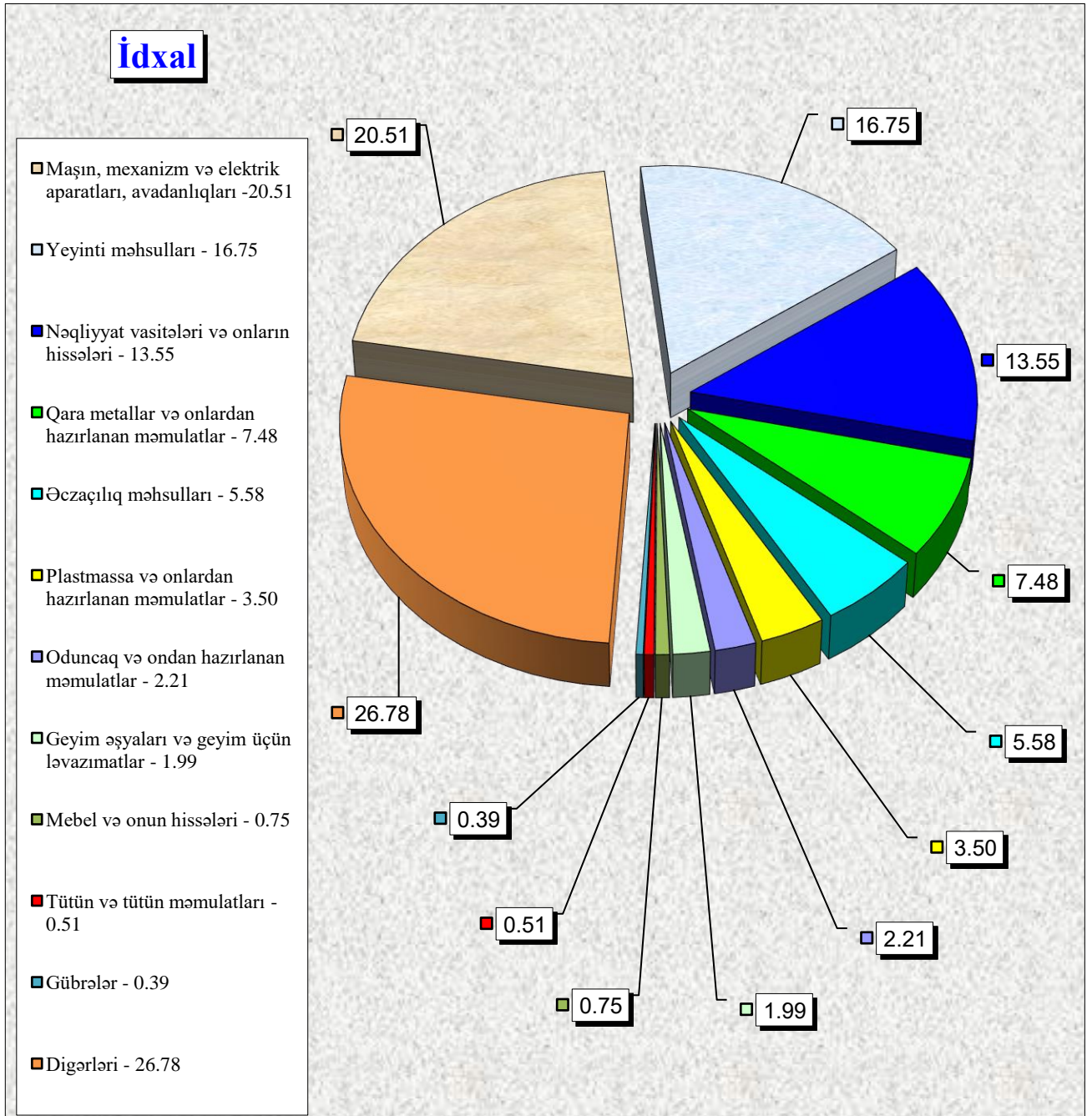
Əlavə 4

İdxalda əsas mallar

(min ABŞ dolları)

XİF MN üzrə malın kodu	Malın adı	2022-ci ilin ilk 3 ayı		2022-ci ilin ilk 3 ayının idxalına nisbətən %-lə
		Miqdar	Statistik dəyər	
	İdxal - cəmi	-	2 927 143.65	100.00
02-04, 07-11, 1201-1208, 15-22	Yeyinti məhsulları, min ABŞ dolları	-	490 183.74	16.75
	ondan:			
02	Ət, ton	9 161.85	15 674.52	0.54
0401-0402	Süd, ton	2 932.78	4 137.63	0.14
0405	Kərə yağı və süddən hazırlanmış digər yağlar, ton	4 966.88	26 910.47	0.92
07-08	Meyvə-tərəvəz, ton	132 183.68	77 155.31	2.64
0902	Çay, ton	3 131.12	15 359.17	0.52
1001	Buğda, ton	182 864.17	62 391.26	2.13
1003	Arpa, ton	833.70	353.28	0.01
1005	Qarğıdalı, ton	21 948.46	7 325.21	0.25
1006	Düyü, ton	16 018.61	13 107.00	0.45
15	Bitki və heyvan mənşəli piylər və yağlar, ton	40 537.86	63 101.20	2.16
24	Tütün və tütün məmulatları, min ABŞ dolları	-	14 821.44	0.51
30	Əczaçılıq məhsulları, ton	7 455.82	163 369.57	5.58
31	Gübrələr, ton	15 766.96	11 274.30	0.39
39	Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	46 629.09	102 303.91	3.50
44	Oduncaq və ondan hazırlanan məmulatlar, min ABŞ dolları	-	64 793.52	2.21
61-62	Geyim əşyaları və geyim üçün ləvazimatlar, min ABŞ dolları	-	58 215.03	1.99
72-73	Qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	162 976.31	218 875.30	7.48
84-85	Maşın, mexanizm, elektrik aparatları, avadanlıqlar və onların hissələri, min ABŞ dolları	-	600 287.99	20.51
86-89	Nəqliyyat vasitələri və onların hissələri, min ABŞ dolları	-	396 682.23	13.55
9401-9403	Mebel və onun hissələri, min ABŞ dolları	-	21 910.36	0.75
	Digərləri	-	784 426.26	26.78

Əlavə 4-də göstərilmiş idxal əməliyyatlarında əsas malların xüsusi çəkisi, faizlə

Ölkələr üzrə ixrac və idxal

Ölkələrin adı	İxrac		İdxal	
	Min ABŞ dolları ilə	Ümumi ixraca nisbətən %-lə	Min ABŞ dolları ilə	Ümumi idxala nisbətən %-lə
A	1	2	3	4
Cəmi	7 980 926.82	100.00	2 927 143.65	100.00
o cümlədən:				
MDB ölkələri üzrə cəmi	575 361.61	7.21	812 224.99	27.75
Belarus	65 595.33	0.82	22 437.75	0.77
Qazaxıstan	10 466.99	0.13	175 444.34	5.99
Qırğızıstan	491.72	0.01	1 156.45	0.04
Moldova	6 306.72	0.08	1 254.72	0.04
Özbəkistan	9 719.72	0.12	20 343.53	0.69
Rusiya	155 180.95	1.94	476 192.14	16.27
Tacikistan	1 557.01	0.02	27.52	0.00
Türkmənistan	8 770.43	0.11	30 149.78	1.03
Ukrayna	317 272.74	3.98	85 218.74	2.91
Avropa İttifaqı ölkələri üzrə cəmi	5 167 130.96	64.74	457 437.45	15.63
Almaniya	115 242.29	1.44	129 780.69	4.43
Avstriya	56 033.82	0.70	14 514.51	0.50
Belçika	149.29	0.00	19 732.87	0.67
Bolqarıstan	26 344.66	0.33	11 607.45	0.40
Çexiya	89 632.83	1.12	8 329.69	0.28
Danimarka	0.00	0.00	2 752.30	0.09
Estoniya	420.44	0.01	2 016.65	0.07
Finlandiya	82.04	0.00	6 113.50	0.21
Fransa	521.21	0.01	41 319.90	1.41
Xorvatiya	0.00	0.00	5 253.71	0.18
İrlandiya	50 066.00	0.63	5 545.29	0.19
İspaniya	101 044.89	1.27	15 404.99	0.53

A	1	2	3	4
İsveç	5 331.64	0.07	13 980.02	0.48
İtaliya	3 894 520.67	48.80	68 764.81	2.35
Kıpr	8 403.35	0.11	571.43	0.02
Latviya	735.47	0.01	4 052.28	0.14
Litva	2 463.71	0.03	4 659.52	0.16
Lüksemburq	8 607.86	0.11	873.11	0.03
Macarıstan	338.57	0.00	9 335.92	0.32
Malta	74.62	0.00	31.67	0.00
Niderland	15 276.26	0.19	18 742.50	0.64
Polşa	969.74	0.01	25 138.65	0.86
Portuqaliya	390 618.64	4.89	2 395.03	0.08
Rumıniya	117 963.35	1.48	25 650.13	0.88
Slovakiya	158.43	0.00	10 800.88	0.37
Sloveniya	80.40	0.00	4 109.79	0.14
Yunanıstan	282 050.80	3.53	5 960.15	0.20
Dıgər ölkələr üzrə cəmi	2 238 434.25	28.05	1 657 481.21	56.62
Albaniya	314.05	0.00	328.28	0.01
Amerika Birləşmiş Ştatları	29 312.33	0.37	76 025.22	2.60
Amerika Samoası	0.00	0.00	1.39	0.00
Anqola	2.50	0.00	38.73	0.00
Argentina	0.00	0.00	11 169.67	0.38
Aruba	3.09	0.00	0.00	0.00
Avstraliya	7.43	0.00	12 629.90	0.43
Banqladəş	1 859.34	0.02	3 647.44	0.12
Bermud adaları	16.82	0.00	0.00	0.00
Bəhreyn	56.01	0.00	282.03	0.01
Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri	3 885.72	0.05	8 608.70	0.29
Tanzaniya	0.00	0.00	99.91	0.00
Boliviya	0.27	0.00	6.75	0.00
Bosniya və Herseqovina	20.55	0.00	364.67	0.01
Böyük Britaniya	130 948.26	1.64	47 626.26	1.63
Braziliya	15 694.92	0.20	22 422.98	0.77
Bruney-Darüssalam	3.80	0.00	0.00	0.00
Cənubi Afrika Respublikası	0.12	0.00	1 125.67	0.04

A	1	2	3	4
Çili	0.00	0.00	515.10	0.02
Çin	10 010.77	0.13	471 433.06	16.11
Çinin xüs. inz. r-nu Honkonq	194.42	0.00	299.65	0.01
Çinin xüs. inz. r-nu Aomin (Makao)	0.00	0.00	0.21	0.00
Dominikan Respublikası	0.00	0.00	58.00	0.00
Ekvador	0.00	0.00	11 742.24	0.40
Eritreya	0.00	0.00	1.77	0.00
Əfqanıstan	150.06	0.00	18.69	0.00
Əlcəzair	6.90	0.00	341.48	0.01
Filippinlər	0.00	0.00	981.59	0.03
Gürcüstan	234 301.96	2.94	23 502.44	0.80
Həbəşistan	0.00	0.00	9.46	0.00
Hindistan	100 035.59	1.25	41 822.93	1.43
Honduras	0.00	0.00	1.15	0.00
İndoneziya	31.00	0.00	25 767.67	0.88
İordaniya	72.23	0.00	475.72	0.02
İraq	8 517.06	0.11	0.00	0.00
İran İslam Respublikası	8 442.54	0.11	113 880.85	3.89
İslandiya	0.00	0.00	298.45	0.01
İsrail	330 456.22	4.14	7 602.32	0.26
İsveçrə	33 263.54	0.42	10 368.02	0.35
Fələstin	0.00	0.00	137.58	0.00
Kamboca	0.00	0.00	669.19	0.02
Kamerun	0.00	0.00	39.54	0.00
Kanada	108.71	0.00	3 287.14	0.11
Kayman adaları	9.70	0.00	0.00	0.00
Şimali Makedoniya Respublikası	0.00	0.00	183.72	0.01
Keniya	0.00	0.00	251.01	0.01
Kolumbiya	4.11	0.00	329.16	0.01
Koreya Respublikası	4.70	0.00	57 373.28	1.96
Kosta-Rika	0.00	0.00	604.21	0.02
Kot-divuar	22.50	0.00	30.27	0.00
Kuba	0.00	0.00	34.23	0.00
Küveyt	227.07	0.00	37.92	0.00

A	1	2	3	4
Qabon	1.81	0.00	0.00	0.00
Qana	15.37	0.00	2.70	0.00
Qayana	0.49	0.00	0.00	0.00
Qəmər adaları	0.00	0.00	0.05	0.00
Qətər	340.48	0.00	290.21	0.01
Qrenada	0.00	0.00	0.01	0.00
Qrenlandiya	0.00	0.00	2.06	0.00
Quam (ABŞ)	0.00	0.00	0.04	0.00
Qvatemala	0.00	0.00	116.26	0.00
Laos (LXDR)	0.00	0.00	157.38	0.01
Lixtenşteyn	0.00	0.00	29.21	0.00
Livan	308.63	0.00	218.97	0.01
Liviya	6 978.64	0.09	0.00	0.00
Madaqaskar	0.00	0.00	128.55	0.00
Malavi	0.00	0.00	365.59	0.01
Malayziya	97.28	0.00	8 853.07	0.30
Maldiv adaları	81.41	0.00	0.00	0.00
Mali	0.00	0.00	0.87	0.00
Mavriki	0.00	0.00	34.62	0.00
Mavritaniya	0.00	0.00	1.29	0.00
Meksika	0.00	0.00	23 870.43	0.82
Men adası	12.89	0.00	0.00	0.00
Mərakeş	0.00	0.00	1 014.94	0.03
Misir	0.37	0.00	2 109.62	0.07
Monako	0.00	0.00	3.37	0.00
Monqolustan	69.27	0.00	2.39	0.00
Monteneqro	0.00	0.00	185.06	0.01
Myanma	32.38	0.00	485.05	0.02
Nauru	0.00	0.00	2.23	0.00
Nepal	0.00	0.00	56.26	0.00
Nigeriya	385.36	0.00	0.34	0.00
Norveç	193.99	0.00	41 198.24	1.41
Oman	371.42	0.00	56.23	0.00
Pakistan	268.37	0.00	5 269.54	0.18

A	1	2	3	4
Panama	17.53	0.00	0.00	0.00
Paraqvay	0.00	0.00	129.56	0.00
Peru	656.25	0.01	93.56	0.00
Puerto-Riko (ABŞ)	0.00	0.00	35.65	0.00
Ruanda	0.00	0.00	4.94	0.00
Salvador	0.00	0.00	5.40	0.00
San-Marino	89.51	0.00	37.51	0.00
Seneqal	0.62	0.00	0.09	0.00
Serbiya	1 631.22	0.02	2 605.58	0.09
Səudiyyə Ərəbistanı	1 530.39	0.02	3 811.41	0.13
Sinqapur	78.96	0.00	9 999.76	0.34
Sen-Marten (Niderland)	0.00	0.00	0.20	0.00
Surinam	0.00	0.00	0.03	0.00
Suriya Ərəb Respublikası	26.81	0.00	142.51	0.00
Syerra-Leone	0.00	0.00	2.33	0.00
Şimali Marian adaları (ABŞ)	0.00	0.00	0.56	0.00
Şri-Lanka	0.95	0.00	14 852.87	0.51
Tailand	231 496.55	2.90	15 895.27	0.54
Tayvan (Çinin əyaləti)	2.16	0.00	5 758.85	0.20
Trinidad və Tobaqo	0.00	0.00	0.53	0.00
Tunis	120 150.73	1.51	1 374.07	0.05
Türkiyə	961 073.59	12.04	482 193.78	16.47
Uqanda	0.00	0.00	0.06	0.00
Virgin adaları (ABŞ)	0.00	0.00	0.01	0.00
Vyetnam	115.83	0.00	19 196.60	0.66
Yamayka	0.00	0.00	0.47	0.00
Yaponiya	4 033.71	0.05	47 151.38	1.61
Yeni Zelanda	21.02	0.00	13 090.69	0.45
Yəmən	184.80	0.00	0.00	0.00
Zimbabve	0.00	0.00	166.12	0.01
Təyin olunmayıb	181.12	0.00	1.17	0.00

Əlavə 5.1

Ticarət dövriyyəsində əsas ölkələr

Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi dövriyyəyə nisbətən %-lə
Cəmi	10 908 070.47	100.00
o cümlədən:		
İtaliya	3 963 285.48	36.33
Türkiyə	1 443 267.37	13.23
Rusiya	631 373.09	5.79
Çin	481 443.83	4.41
Ukrayna	402 491.48	3.69
Portuqaliya	393 013.67	3.60
İsrail	338 058.55	3.10
Yunanıstan	288 010.94	2.64
Gürcüstan	257 804.40	2.36
Tailand	247 391.83	2.27
Almaniya	245 022.97	2.25
Qazaxıstan	185 911.33	1.70
Böyük Britaniya	178 574.52	1.64
Rumıniya	143 613.47	1.32
Hindistan	141 858.52	1.30
Digər ölkələr	1 566 948.99	14.37

İxracda əsas ölkələr

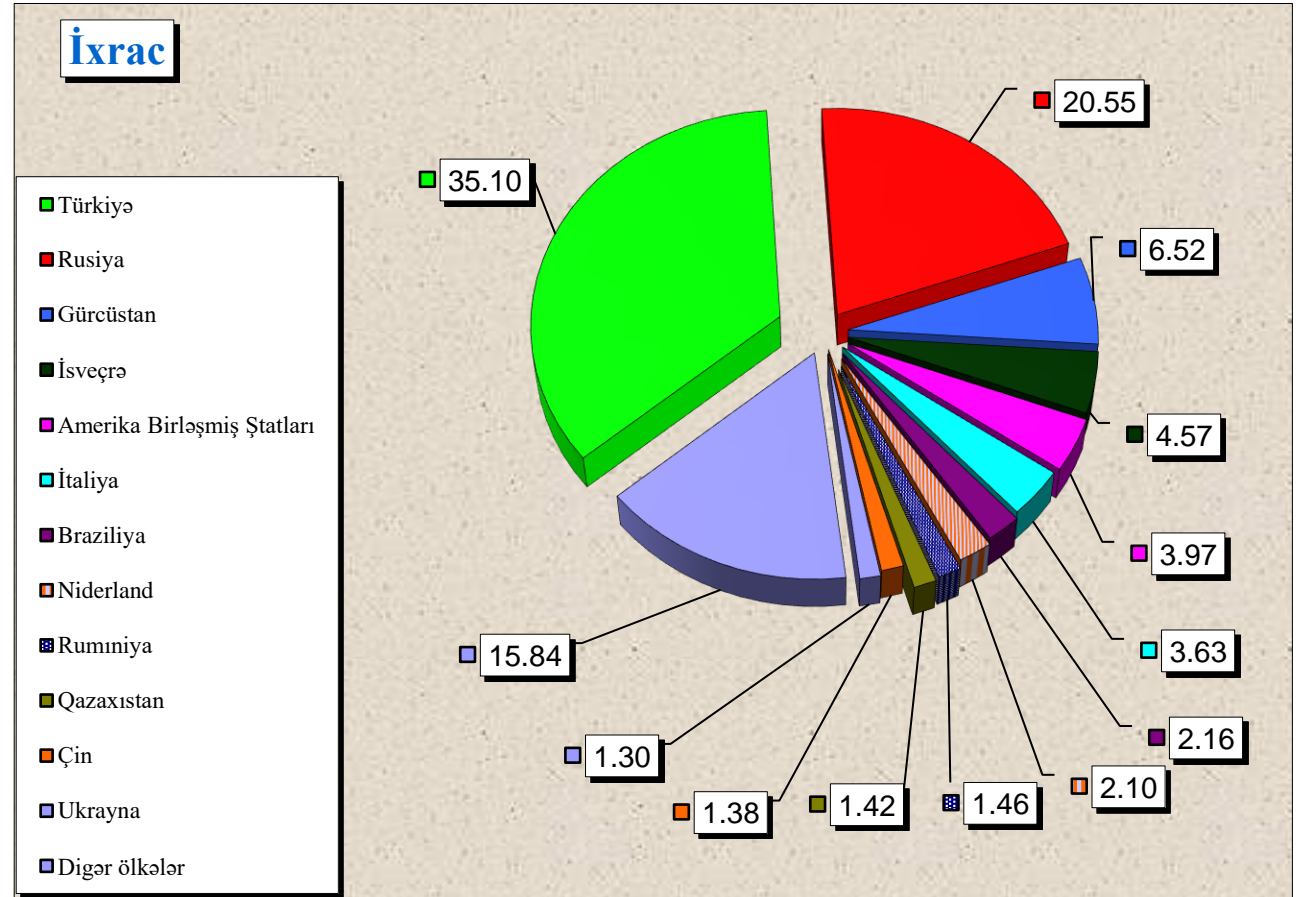
Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi ixraca nisbətən %-lə
Cəmi	7 980 926.82	100.00
o cümlədən:		
İtaliya	3 894 520.67	48.80
Türkiyə	961 073.59	12.04
Portuqaliya	390 618.64	4.89
İsrail	330 456.22	4.14
Ukrayna	317 272.74	3.98
Yunanıstan	282 050.80	3.53
Gürcüstan	234 301.96	2.94
Tailand	231 496.55	2.90
Rusiya	155 180.95	1.94
Böyük Britaniya	130 948.26	1.64
Tunis	120 150.73	1.51
Rumıniya	117 963.35	1.48
Almaniya	115 242.29	1.44
İspaniya	101 044.89	1.27
Hindistan	100 035.59	1.25
Digər ölkələr	498 569.60	6.25

İdxalda əsas ölkələr

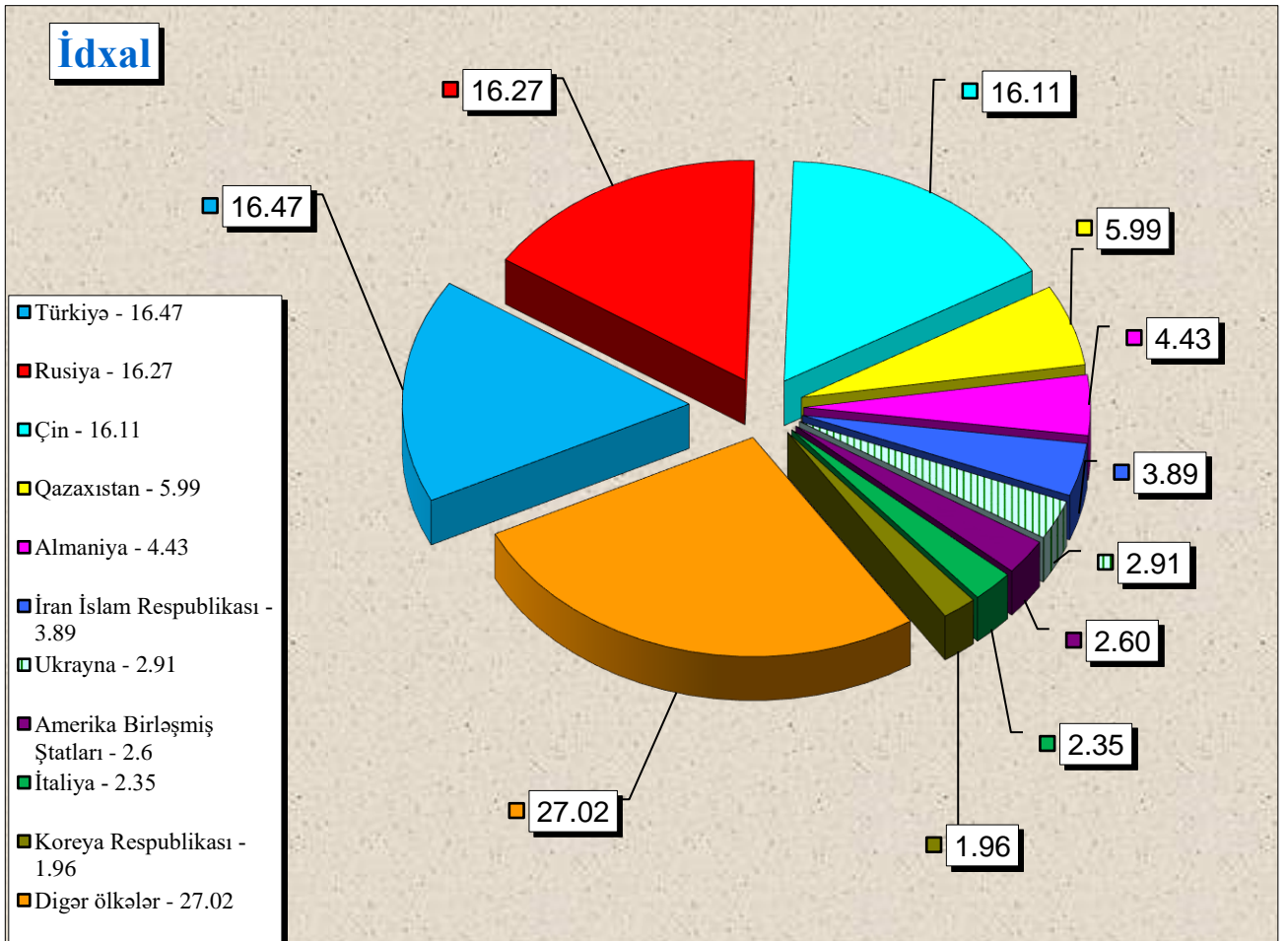
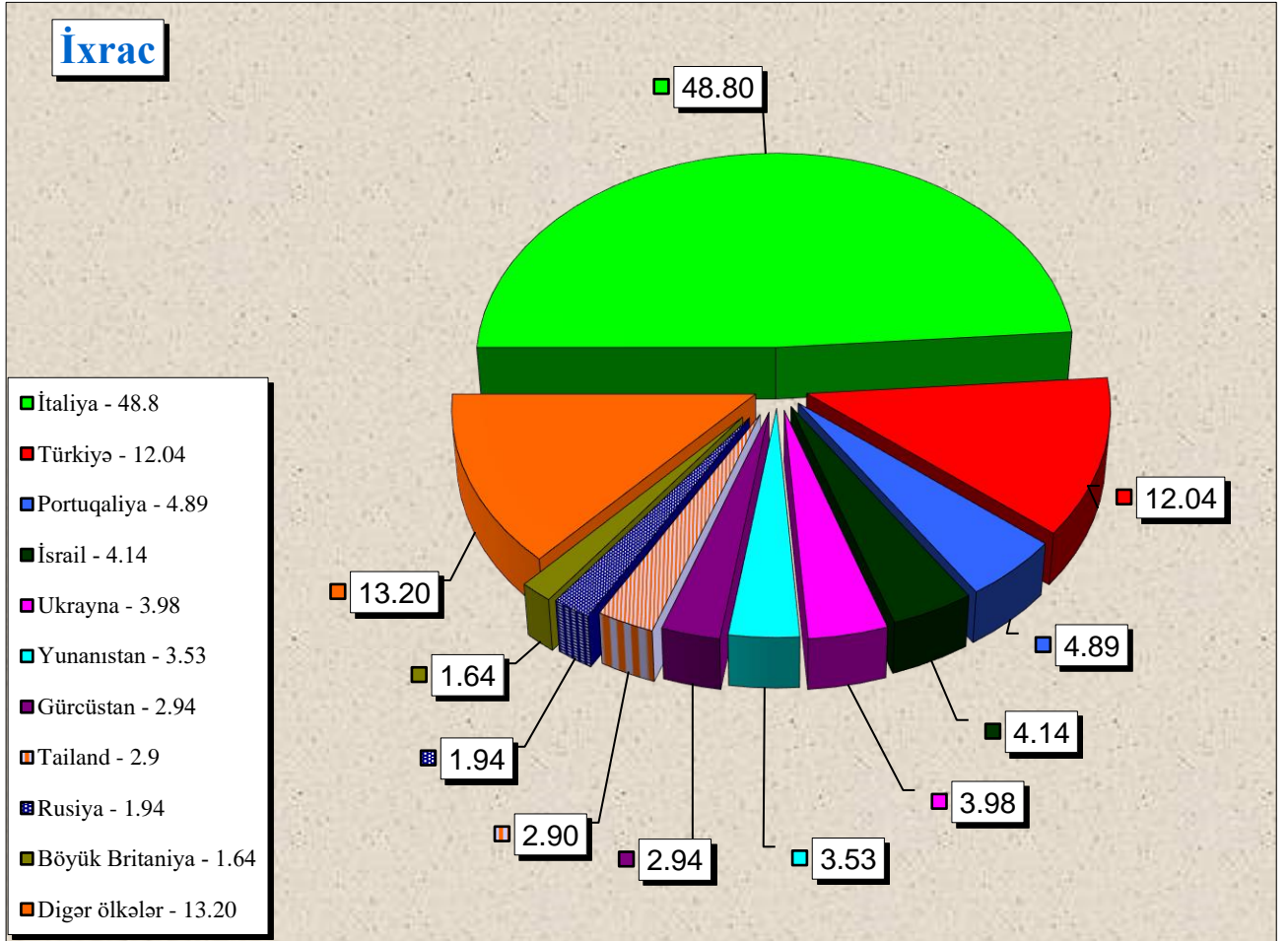
Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi idxala nisbətən %-lə
Cəmi	2 927 143.65	100.00
o cümlədən:		
Türkiyə	482 193.78	16.47
Rusiya	476 192.14	16.27
Çin	471 433.06	16.11
Qazaxıstan	175 444.34	5.99
Almaniya	129 780.69	4.43
İran İslam Respublikası	113 880.85	3.89
Ukrayna	85 218.74	2.91
Amerika Birləşmiş Ştatları	76 025.22	2.60
İtaliya	68 764.81	2.35
Koreya Respublikası	57 373.28	1.96
Böyük Britaniya	47 626.26	1.63
Yaponiya	47 151.38	1.61
Hindistan	41 822.93	1.43
Fransa	41 319.90	1.41
Norveç	41 198.24	1.41
Digər ölkələr	571 718.01	19.53

Qeyri-neft məhsullarının ixrac olunduğu əsas ölkələr

Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi ixrac nisbətən %-lə
Cəmi	727 204.22	100.00
o cümlədən:		
Türkiyə	255 217.22	35.10
Rusiya	149 438.81	20.55
Gürcüstan	47 422.20	6.52
İsveçrə	33 260.69	4.57
Amerika Birləşmiş Ştatları	28 887.83	3.97
İtaliya	26 393.39	3.63
Braziliya	15 692.92	2.16
Niderland	15 276.26	2.10
Rumıniya	10 608.66	1.46
Qazaxıstan	10 310.91	1.42
Çin	10 010.77	1.38
Ukrayna	9 457.43	1.30
Digər ölkələr	115 227.12	15.84

Əlavə 5.1-də göstərilmiş ixrac və idxal əməliyyatlarında əsas ölkələrin faizlə xüsusi çəkisi

**İxrac və idxalda keçirilən yüklərin daşınma vasitələri üzrə
miqdarı (netto çəki ilə) və dəyəri**

N/v kodu	Daşınma vasitələri	İxrac		İdxal		Cəmi	
		Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)	Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)	Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)
10	Dəniz nəqliyyatı vasitələri	15 651.81	11 458.09	147 666.08	250 374.79	163 317.89	261 832.87
20	Dəmiryolu nəqliyyatı vasitələri	635 134.18	269 619.65	791 621.57	519 973.26	1 426 755.75	789 592.91
30	Avtomobil nəqliyyatı vasitələri	421 903.98	447 916.07	711 617.20	1 789 090.20	1 133 521.18	2 237 006.28
40	Hava nəqliyyatı vasitələri	19 782.91	53 038.87	2 194.68	307 816.79	21 977.59	360 855.67
50	Poçt göndərişi	2.86	594.04	75.18	20 328.08	78.04	20 922.12
70	Stasionar nəqliyyat vasitələri	10 148 355.76	7 197 455.09	49 787.06	3 684.32	10 198 142.82	7 201 139.41
90	Özü hərəkət edən vasitələr	233.68	845.00	7 631.10	35 876.21	7 864.79	36 721.21
	Yekun:	11 241 065.18	7 980 926.82	1 710 592.87	2 927 143.65	12 951 658.05	10 908 070.47

Qısa metodoloji izahat

“Azərbaycan Respublikası xarici ticarətinin gömrük statistikasi”na Azərbaycan Respublikasının digər ölkələrlə xarici ticarət əlaqələrinə dair məlumatlar daxil edilmişdir. Verilən göstəricilər ixrac və idxal olunan malların ölkə sərhədindən keçirilən zaman xarici iqtisadi fəaliyyət iştirakçıları tərəfindən tərtib olunan gömrük bəyannamələri əsasında Dövlət Gömrük Komitəsinin Vahid Avtomatlaşdırılmış İdarəetmə Sistemindən (VAİS) alınmışdır.

Xarici ticarət əlaqələrinə dair aşağıdakı göstəricilər daxil edilmişdir:

- büdcə daxilolmaları haqqında məlumat;
- xarici iqtisadi fəaliyyət iştirakçıları haqqında məlumat;
- ticarət əməliyyatlarının həcmi haqqında məlumat;
- idxal-ixrac əməliyyatlarının həcmnin ölkə qrupları (Müstəqil Dövlətlər Birliyi, Avropa İttifaqı), ölkələr, mal qrupları (Xarici İqtisadi Fəaliyyətin Mal Nomenklaturasının 2 rəqəmli kodları üzrə), əsas mallar, mülkiyyət növləri, sövdələşmə xarakterləri, daşınma vasitələri üzrə bölgüsü;
- gömrük hüquqpozmalarına qarşı mübarizə haqqında məlumat;

İdxal-ixrac əməliyyatlarının həcmnin dəyəri ABŞ dolları ilə verilmişdir.

Göstəricilər “Azərbaycan Respublikası Xarici Ticarətinin Gömrük Statistikasının Metodologiyası”na əsasən hazırlanmışdır. Xarici ticarətin gömrük statistikasının aparılması üçün ilkin məlumatlar malların gömrük rəsmiləşdirilməsində təqdim olunan gömrük bəyannamələrində göstərilən məlumatlar sayılır.

Azərbaycan Respublikası xarici ticarətinin gömrük statistikasi ümumi ticarət uçot sistemi əsasında aparılır.

Azərbaycan Respublikasının idxalına aşağıdakı mallar daxil edilir:

- sərbəst dövriyyə üçün buraxılış gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- təkrar idxal gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- daxildə emal xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- xaricdə emal xüsusi gömrük prosedurunun müddəti başa çatdıqdan sonra gətirilən mallar;
- ölkə ərazisinə gətirilib gömrük anbarı və sərbəst zona xüsusi gömrük prosedurları altında yerləşdirilən mallar;
- son istifadə xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- ölkə ərazisinə gətirilib dövlətin xeyrinə imtina edilən mallar;

Azərbaycan Respublikasının ixracına aşağıdakı mallar daxil edilir:

- ixrac gömrük proseduruna müvafiq olaraq göndərilən mallar;
- təkrar ixrac gömrük proseduruna müvafiq olaraq göndərilən mallar;
- daxildə emal edildikdən sonra göndərilən mallar;
- xaricdə emal xüsusi gömrük proseduruna müvafiq olaraq göndərilən mallar;
- gömrük anbarı və sərbəst zona xüsusi gömrük prosedurları altında yerləşdirilməsi başa çatandan sonra göndərilən mallar;
- son istifadə xüsusi gömrük prosedurunun müddəti bitdikdən sonra göndərilən mallar.

Gömrük statistikasının ümumi ticarət uçot sistemində aşağıdakı mallar nəzərə alınmır:

- ölkə ərazisindən tranzit keçən mallar;
- müvəqqəti gətirilən (aparılan) mallar;
- müvəqqəti saxlanc xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- gömrük anbarı, sərbəst zonada yerləşdirilən və ölkənin gömrük ərazisindən aparılmaq üçün nəzərdə tutulan daxili mallar;
- ölkənin ərazisində məhv edilən xarici mallar;
- səfirlik, konsulluq, beynəlxalq təşkilatların yanındakı nümayəndəliklərin və ölkənin xaricdə yerləşən digər rəsmi nümayəndəliklərinin fəaliyyətinin təmin edilməsi üçün ölkənin gömrük ərazisindən aparılan mallar;

- xarici ölkələrin səfirlik, konsulluq və digər rəsmi nümayəndəliklərinin, beynəlxalq təşkilatların nümayəndəliklərinin fəaliyyətinin təmin edilməsi üçün ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən mallar;
- xaricdə dislokasiya olunan hərbi hissələr üçün keçirilən mallar;
- xarici dövlətin ərazisindən keçməklə gömrük orqanları arasında daşınan daxili mallar;
- təbii fəlakət və digər fəvqəladə vəziyyətlərin nəticələrini aradan qaldırmaq, qəza-xilas etmə tədbirlərini həyata keçirmək, o cümlədən zərərçəkmişlərə paylamaq və onlara yardım etmək məqsədilə keçirilən və sonradan qaytarılması nəzərdə tutulan mallar.

Malların gömrük sərhədindən keçirilmə xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq onların gömrük statistikasında nəzərə alınıb-alınmaması müəyyən edilir.

Aşağıdakı mallar gömrük statistikasına daxil edilir:

- qeyri-monetar qızıl, ödəmə vasitəsi kimi olmayan qiymətli metallar;
- tədavüldə olmayan banknotlar, qiymətli kağızlar və sikkələr;
- barter müqavilələri vasitəsilə sərhəddən keçirilən mallar;
- alqı-satqısı dövlət hesabları vasitəsi ilə həyata keçirilən mülki və hərbi təyinatlı mallar;
- humanitar və texniki yardım;
- hədiyyə və bəxşislər;
- hərbi təyinatlı mallar;
- konsiqnasiya müqavilələri üzrə keçirilən mallar;
- xarici investisiyalı müəssisələrin nizamnamə fondu kimi gətirdiyi və öz istehsalı olaraq apardığı mallar;
- məlumat və proqram təminatı vasitələri;
- geriye qaytarılan mallar;
- şirkətin və müəssisələrin öz filialları və ya bölmələri arasında apardığı əməliyyatlar nəticəsində sərhəddən keçirilən mallar;
- ölkə limanlarında xarici ölkəyə məxsus gəmilərdən boşaldılan və ya Azərbaycana məxsus gəmilərin açıq dənizdə digər ölkəyə məxsus gəmilərdən əldə etdiyi balıq və digər dəniz məhsulları, dənizin dibindən çıxarılan minerallar;
- bunker yanacağı, ballast, ərzaq ehtiyatı və digər materiallar aşağıdakı hallarda nəzərə alınır:
  - Azərbaycan Respublikasının ərazisində xarici ölkəyə məxsus dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlara satıldıqda;
  - Azərbaycan Respublikasının ərazisində ölkənin dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlarının xarici ölkəyə məxsus dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlarından alındıqda və ya ölkə limanlarında xarici ölkəyə məxsus dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlarından boşaldıqda;
- poçtla və ya kuryer xidməti ilə göndərilən mallar (əgər malın həcmi və ya dəyəri qanunla müəyyən olunmuş həddən çox olarsa);
- işləyən qeyri-rezidentlər də daxil olmaqla, bütün kateqoriyalardan olan şəxslərin qanunla müəyyən edilmiş statistik müşahidə həddi normasından artıq keçirdiyi mallar;
- emal üçün və ya emal edildikdən sonra (hazır məhsul) keçirilən mallar;
- rüsumsuz ticarət mağazalarına göndərilən daxili mallar;
- təbii fəlakət və digər fəvqəladə vəziyyətlərin nəticələrini aradan qaldırmaq, qəza-xilas etmə tədbirlərini həyata keçirmək, o cümlədən zərərçəkmişlərə paylamaq və onlara yardım etmək məqsədilə keçirilən və sonradan qaytarılması nəzərdə tutulmayan mallar.

Aşağıdakı mallar gömrük statistikasına daxil edilmir:

- miqdarı və ya dəyəri statistik müşahidə həddini aşmayan mallar;
- ölkə ərazisindən tranzit keçən və ya ölkə ərazisində yalnız boşaldılıb yüklənən mallar;
- müvəqqəti aparılan və ya gətirilən mallar;

- monetar qızıl, tədavüldə olan milli və xarici valyuta (numizmatika məqsədləri üçün istifadə edilənlərdən başqa), qiymətli kağızlar;
- mülkiyyət hüquqları rezidentdən qeyri-rezidentə sərhədi keçirilmədən verilən qeyri-maliyyə aktivləri;
- kommersiya əməliyyatları predmeti olmayan mallar:
  - fiziki şəxslər tərəfindən şəxsi istifadə üçün keçirilən, miqdarı və dəyəri qanunla müəyyən olunmuş həddən çox olmayan mallar;
  - abunəçilərə göndərilən qəzet və jurnallar, digər dövri nəşrlər;
  - xarici dövlətlərin diplomatik və digər nümayəndəliklərinin (səfirlik, konsulluq, elmi təşkilatlar və ya hərbi bazalar), həmçinin ölkə ərazisində yerləşən beynəlxalq təşkilatların keçirdikləri mallar;
  - konkret müştərinin ehtiyacları üçün hazırlanmış proqram təminatı və ya identifikasiya oluna bilən istənilən tip orijinal əsər yazılmış məlumat daşıyıcıları;
- beynəlxalq daşımaları həyata keçirən nəqliyyat vasitələri;
- beynəlxalq daşımaları həyata keçirən nəqliyyat vasitələrinin normal istismarı üçün nəzərdə tutulan texniki təchizat vasitələri, yanacaq və digər mallar;
- nəqliyyat vasitəsi sərnişinlərinin və heyət üzvlərinin istifadəsi üçün nəzərdə tutulan ərzaq ehtiyatı və digər mallar;
- Azərbaycana məxsus və ya rezidentlər tərəfindən icarəyə götürülmüş gəmilər tərəfindən tutularaq və ya istehsal olunaraq ölkəyə gətirilən dəniz məhsulları;
- ölkənin gömrük sərhədlərindən kənarında yerləşən Azərbaycana məxsus və ya rezidentlər tərəfindən icarəyə götürülən nəqliyyat vasitələri üçün aparılan yanacaq və sürtkü materialları;
- texniki xidmət göstərməsi üçün sərhəddən keçirilən nəqliyyat vasitələri;
- təmir olunmaq üçün sərhəddən keçirilən nəqliyyat vasitələri;
- sərgi eksponatları;
- idman yarışları, tamaşalar və analogi tədbirlər üçün keçirilən mallar;
- girov əşyaları və öhdəliyi təmin edən digər vasitələr;
- mal nümunələri;
- rüsumsuz ticarət mağazalarına gətirilən xarici mallar;
- sərhəddən keçirilən malların daşınması üçün qablaşdırma materialları;
- əvvəllər hər hansı bir gömrük proseduru altında yerləşdirilərək gömrük statistikasına daxil edilən və sonradan ölkədən çıxarılmadan gömrük proseduru dəyişdirilən mallar.

Malların statistik dəyəri idxal və ya ixraca dair bağlanmış müqavilələrin qiymətləri əsasında, Mərkəzi Bankın gömrük bəyannaməsinin buraxıldığı günə müəyyən etdiyi məzənnə üzrə ABŞ dolları ilə müəyyən edilərək vahid qiymət bazisinə gətirilir.

İdxalın dəyərinin qiymətləndirilməsi malın gömrük bəyannaməsində göstərilmiş SİF baza qiymətlərinə gətirilmiş faktura (kontrakt) dəyəri üzrə aparılır. SİF- (dəyər, sığorta, fraxt)-malın satış şərtidir ki, buna görə malın qiymətinə onun dəyəri, malın sığorta edilməsi və nəqli üzrə xərclər daxil edilir.

İxracın dəyərinin qiymətləndirilməsi malların gömrük bəyannaməsində göstərilmiş FOB baza qiymətlərinə gətirilmiş faktura (kontrakt) dəyəri üzrə aparılır. FOB (bortda azad)-malın satılma şərtidir ki, buna görə malın qiymətinə onun dəyəri, malın çatdırılması və gəmi bortuna yüklənməsi üzrə xərclər daxil edilir.